

T.C.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU

ŞİKAYET NO : 03.2013/587
KARAR TARİHİ : 05/02/2014

RET KARARI

ŞİKÂYETÇİ : H.M.M

ŞİKÂYET EDİLEN İDARE:

- 1- İçişleri Bakanlığı
- 2- Denizli Valiliği İl Emniyet Müdürlüğü

ŞİKÂYETİN KONUSU

: Şikayetçi, mülkiyeti eşine ait 06 M ... plaka numaralı araçla Ankara'dan Datça'ya giderken, azami hız sınırı 99 km/saat olan Denizli-Tavas yolunun, Tavas yönüne doğru 13 üncü kilometresine isabet eden kesimde 119 km/saat hızla seyrettiği gerekçesiyle Karayolları Trafik Kanunu'nun ilgili maddesi uyarınca 343.00 TL idari para cezası aldığını, tutanağın 17/4/2013 tarihinde eşine tebliğ edildiğini, itiraz süresinin bir ay olduğunu düşünen eşinin, durumu kendisine Ankara'ya döndükten sonra bildirmesi nedeniyle, yasal itiraz hakkını yitirdiğini belirterek, tahsil edilen trafik para cezasının iadesini talep etmektedir.

ŞİKAYET BAŞVURU TARİHİ : 15/08/2013

I. USÛL

A. Şikâyet Başvuru Süreci

1) Şikayet başvurusu, Kurumumuza posta yoluyla gönderilen 15/8/2013 tarih ve ... sayı ile kayıt altına alınan dilekçe ile yapılmıştır. Şikayet başvurusunun karara bağlanması için 28/3/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 41/1-a maddesi ve İmza Yetkileri Yönergesinin 7 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, şikayetin incelenmesi ve araştırılmasına geçilmiş ve 03.2013/587 şikayet no.lu Ret önerisiyle Kamu Başdenetçisine sunulmuştur.

B. Ön İnceleme Süreci

2) 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu 17/8 maddesinde, dava açma süresi içinde yapılan başvurunun, işlemeye başlamış olan dava açma süresini durduracağı hükme bağlanmış

olup Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 17. maddesinde de aynı şekilde dava açma süresi içinde yapılan başvurunun, işlemeye başlamış olan dava açma süresini durduracağı belirtilmiştir. Somut olayda, şikayetçinin trafik para cezası tutanağına karşı tebliğ tarihinden itibaren (17/4/2013) 15 gün içinde Sulh Ceza Mahkemesine başvurmadığı şikayetçinin beyanından ve ilgili idarenin Kurumumuza gönderdiği bilgi-belgelerden anlaşılacakla, şikayetçinin dava açma süresini kaçırdığı ve idari yaptırım kararının kesinleştiği tespit edilmiştir.

Yapılan ön inceleme neticesinde, şikâyetin inceleme ve araştırmasına engel bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.

II. OLAY VE OLGULAR

A. Şikâyetçinin Konu Hakkındaki Açıklamaları ve İddiaları

3) Şikayetçi, mülkiyeti eşine ait 06 M 2930 plaka numaralı araçla Ankara'dan Datça'ya giderken, azami hız sınırının 99 km/saat olan Denizli-Tavas yolunun, Tavas yönüne doğru 13. kilometresine isabet eden kesiminde 119 km/saat hızla seyrettiği gerekçesiyle Karayolları Trafik Kanununun ilgili maddesi uyarınca 343,00 TL idari para cezası aldığını ve bu durumun 17/4/2013 tarihinde eşine tebliğ edildiğini, eşinin sulh ceza mahkemesine itiraz süresinin bir ay olduğunu düşünmesi nedeniyle durumdan Ankara'ya döndüğünde haberdar olduğunu ve yasal itiraz hakkını yitirdiğini,

4) Sürücülerin hemen tamamının Denizli-Tavas arasındaki pek çok yolu, duble ya da bölünmüş yol olarak kabul ettiğini ve hızlarını ona göre ayarladığını, ceza tutanağındaki hızına bakıldığında, (119) toleransıyla 121 km/saat azami hızın altında seyrettiğini, 119 km/saat hız tespit eden radarın kalibrasyonunda ciddi bir hata olabileceğini veya görevlilerin bir yanlışlık yapmış olabileceklerini düşündüğünü, çünkü entegre ölçüm cihazlarıyla, ortalama hız tespiti yapılan Ankara-Sivrihisar arasındaki yoldan çıkarken elektronik levhanın ortalama 115 km/saat hızla seyrettiğini yazdığını, Denizli-Tavas arasında da yılların verdiği alışkanlıkla hızını 115 km/saate kurduğunu, 117 km/saat hız tespiti halinde bile cezasının yarıya düşeceğini, demokratik hukuk devletlerinde devlete düşen ilkesel yükümlülük uyarınca, fiilen dört ayrı karayolu tipinin bulunduğu bir ülkede seyredilen yolun niteliğinin açık ve tereddütte yer bırakmayacak bir biçimde vatandaşın bilgisine sunulması gerektiğini, buna bağlı olarak hız sınırları konusunda da aynı özenin gösterilmesinin beklendiğini,

5) Denizli-Tavas yönü istikametinin 13. km'de trafik işareti bulunmadığını, 119 km/saat hız tespit eden radarın kalibrasyonunda ciddi bir hata olabileceğini veya görevlilerin bir yanlışlık yapmış olabileceklerini düşündüğünü ve anılan yolun bu kesiminin "bölünmüş yol" statüsünde olması nedeniyle kesile trafik para cezasının yok hükmünde sayılması gerektiğini, Anayasa'nın 23/3 maddesi hükmü ve vatandaşların bilgilendirilmesinin sağlanması görevinin ihmal edildiği hususları çerçevesinde şikâyetinin Kurumumuzca araştırılmasını, düzenlenen trafik para cezasının iptalini ve tahsil edilen trafik para cezasının iadesini talep etmektedir.

B. İdarenin Şikâyete İlişkin Açıklamaları

6) Denizli Valiliği Emniyet Müdürlüğü'nden alınan 8/1/2014 tarihli ve 12318.63233.57 sayılı yazıda;

a) Denizli İli karayollarında trafik denetimi ve kontrollerinin "Trafik Denetimlerinde ve Trafik Kazalarında Alınacak Önlemlere İlişkin Yönerge" hükümleri çerçevesinde yerine getirilmekte

olduğu, yapılan hız uygulamasının çevirme ekibi ile veya çevirme ekibi bulunmadan radar görevlisi tarafından mevzuat hükümleri çerçevesinde yerine getirilebileceği, itiraza (*şikayete*) konu olan işlemin hız çalışması çevirme ekibi bulunmadan radar görevlisi tarafından yerine getirildiği ve bu uygulamanın mevzuat hükümleri doğrultusunda yapıldığı,

b) 6/4/2013 günü Denizli-Tavas Karayolunun 13'üncü kilometresinde anılan yönerge hükümleri gereğince radar görevlisi tarafından yapılan hız denetim ve kontrolü sırasında 06 M 2930 Plakalı araç sürücüsünün hız limitinin 90 km/h olarak belirlenen yol bölümünde 119 km/h ile seyrettiğinin tespiti sonrasında bu tespitin radar bildirim formuna kaydedildiği, araca ait hız ihlal fotoğraflarının yazı ekinde sunulduğu, hız ihlalinin sabit olması nedeniyle araç tescil plakasına 6/4/2013 gün ve GL487369 sıra numaralı trafik idari para cezası karar tutanağının tanzim edildiği, tanzim edilen trafik idari para cezası karar tutanağının veri girişinin polnet ortamında yapılarak hazırlanan tebligat mazbatasının ilgilinin adresine gönderildiği ve tutanağın ilgisine tebliğ edilmiş olduğu, trafik idari para cezası karar tutanağına karşı, tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde Sulh Ceza Mahkemelerine müracaatta bulunabileceğine ilişkin açıklamanın mevcut olduğu,

c) 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 7/e maddesinde Karayolları Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri başlığı altında; yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve işaretleme ile görevli ve yetkili olduğunun belirtildiği,

d) Bu yetki gereğince oluşturulan komisyon tarafından, bölünmüş devlet ve il yollarının yatay ve geometrik standardı, enkesit tipi, yatay-düşey işaretlemesi, yol kenarı güvenliği ve fiziki durumları değerlendirilerek 110 kilometre hız limitine uygun olmayan ve 90 kilometre olması gereken kesimlerin belirlenerek azami hız sınırlaması levhalarının montajının tamamlandığının bildirilmiş olduğu, uygulamaların belirlenen hız limitlerine göre yerine getirildiği,

e) 06 M 2930 Plakalı aracın tescil plakasına uygulanan 6/4/2013 gün ve GL-487369 sıra numaralı trafik idari para cezası karar tutanağı hakkında yargı makamlarına itiraz yapıldığına ilişkin bu tarihe kadar tebliğ edilen herhangi bir itirazın bulunmadığı,

f) Konu hakkında yetkili kurum tarafından 90 kilometre olarak belirlenen yol bölümlerinde yapılan uygulamalar sonucu ceza-i yaptırım ile karşı karşıya kalan sürücülerin yargı makamlarına yaptıkları itirazların bulunduğu, bu itirazlar sonucu Buldan 5.Sulh Ceza Mahkemesinin 23/10/2013 gün ve 2013/104 D.İř, Denizli 5.Sulh Ceza Mahkemesinin 13/09/2013 gün ve 2013/303 D.İř ve 11/06/2013 gün ve 2013/218 D.İř, Denizli 6.Sulh Ceza Mahkemesinin 09/10/2013 gün ve 2013/214 D.İř sayılı kararları ile "itirazın reddine" şeklinde verilen emsal kararların mevcut olduğu, hız limiti uygulanan yol bölümleri ile ilgili olarak bu günü kadar yargı makamları tarafından hız limiti nedeniyle verilen iptal kararının bulunmadığı, belirtilmiştir.

C. Olaylar

7) şikayetçinin, mülkiyeti eşine ait 06 M 2930 plaka numaralı araçla Ankara'dan Datça'ya giderken, azami hız sınırı 99 km/saat olan Denizli-Tavas yolunun, Tavas yönüne doğru 13 üncü kilometresine isabet eden kesimde 119 km/saat hızla seyrettiği gerekçesiyle Karayolları Trafik Kanunu'nun ilgili maddesi uyarınca düzenlen 343,00.- TL idari para cezasının, Denizli-Tavas yönü istikametinin 13. km'de trafik işareti bulunmaması ve anılan yolun bu kesiminin "bölünmüş yol" statüsünde olduğu iddiasıyla, trafik para cezasının yok hükmünde sayılması ve konunun

araştırılması talebi ile Kurumumuza yapmış olduğu 15/8/2013 tarihli şikayet başvurusu ile ilgili olarak, Kurumumuz tarafından İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü'ne 2/10/2013 tarihli ve 5452 sayılı bilgi-belge isteme yazısı gönderilmiş olup söz konusu yazımıza istinaden, Emniyet Genel Müdürlüğü'nden 8/1/2013 tarih 82422709.12318.63233.57 sayılı yazı ve ekleri alınmıştır.

D. Kamu Denetçisi Mehmet Elkatmış'ın İnceleme ve Araştırma Bulguları

8) T.C. Ulaştırma Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü'nün, Karayolları 2. Bölge Müdürlüğüne göndermiş olduğu 18/7/2011 tarihli yazısında; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 50. maddesinde belirtilen şehirlerarası karayollarındaki 90 km/saat olan azami hız sınırının bölünmüş yollarda 110 km/saate çıkarıldığı, mevcut bölünmüş yollarda; projeli olan kesimlerde, proje hızları artırılan yasal hızın altında kalmış olduğundan, meskun mahal dışı bölünmüş yollarda izin verilen 110 km/saat'lik azami hızla seyredilmesi durumunda trafik güvenliğinin olumsuz yönde etkilenmesinin muhtemel olduğu belirtilerek, trafik güvenliğinin olumsuz yönde etkilenmemesi için; 110 km/saat proje hızı altında projelendirilmiş olan bölünmüş yol kesimlerinde, mevcut duruma ve projesine göre; azami hız sınırı levhalarının kullanılabilmesinin temini amacıyla, Bölge Müdürlükleri bünyesinde; Trafik Güvenliği, Etüt, Proje ve Çevre, Yol Yapım ve Tesisler ve Bakım Başmühendisliklerinde çalışanlardan bir komisyon oluşturulması ve mevcut bölünmüş yollarda proje hızlarının tespiti çalışmalarının ivedilikle yapılması ve gerekli azami hız sınırlaması işaret levhalarının yol güzergahlarında kullanılması hususlarının belirtildiği;

9) T.C. Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü, 2. Bölge Müdürlüğü'nün, Denizli Valiliğine gönderdiği 9/10/2012 tarihli yazısında; bölünmüş yollarda; 110 km/saat proje hızı altında projelendirilmiş olan yol kesimlerinde mevcut duruma ve projesine göre, 110 km/saat hızdan daha düşük olan yol kesimlerinin tespit edilmesi için oluşturulan komisyonun yaptığı çalışmalar sonucunda; bölünmüş yollarda trafik güvenliği açısından hız limitinin 110 km/saat'ten, 90 km/saat'e düşürülmesi gereken kesimlerin belirlendiği ve azami hız sınırı 90 km/saat olması gereken yol kesimlerinin listesinin hazırlandığı ve listede belirtilen kesimlerde, azami hız sınırlaması (TT29) levhalarının montajının yapılmasının tamamlandığı;

10) T.C. İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü'nün Denizli İl Emniyet Müdürlüğü'ne gönderdiği 14.01.2013 tarihli yazısında; trafik güvenliği yönünden 110 km/saat azami hız sınırlarının uygulanamayacağı yerlerin bir komisyon oluşturularak belirlendiği ve işaretlendiği, bu nedenle sürücülerin trafik işaret levhaları ile belirlenen hız sınırlarına uyması gerektiğinden yapılan radar uygulamalarında trafik işaret levhaları ile belirlenen hız sınırlarına uyulması gerektiği hususlarının bildirildiği;

11) Denizli Valiliği Emniyet Müdürlüğü'nün şikayetçiye hitaben yazdığı 28/6/2013 tarihli yazısında; görevlilerin bir yanlışlık yapmış olabilecekleri ve radarın kalibrasyonunda ciddi bir hata olabileceği iddialarıyla ilgili olarak; radar cihazı ve hız denetimlerinde görevlendirilen personelin gerek pratik gerekse teorik hizmetiçi eğitim almış deneyimli personelden oluştuğu, radar cihazlarının son sertifikalandırılma tarihinden itibaren yılda bir kez Haberleşme Dairesi Başkanlığına bağlı bölge telsiz teknisyenliklerinde kalibrasyonunun yaptırılması ve sertifikalandırılmasının zorunlu olduğu ve itiraz sahibinin hız ihlalinde bulunduğunu tespit eden hız ölçer cihazının E.G.M. 2012-0078 kalibrasyon sertifikası bulunduğu ve kalibrasyon ayarının 20/6/2012-20/6/2013 tarihleri arasında geçerli olduğu;

12) Denizli Valiliği Emniyet Müdürlüğü'nün 8/1/2014 tarihli yazısında; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 7/e maddesi gereğince oluşturulan komisyon tarafından bölünmüş devlet ve il yollarının yatay ve geometrik standardı, enkesit tipi, yatay-düşey işaretlemesi, yol kenarı güvenliği ve fiziki durumları değerlendirilerek 110 kilometre hız limitine uygun olmayan ve 90 kilometre olması gereken kesimlerin belirlenerek azami hız sınırlaması levhalarının montajının tamamlandığı ve uygulamaların belirlenen hız limitlerine göre yerine getirildiği; hususları tespit edilmiştir.

III. HUKUKİ DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. İlgili Mevzuat

13) 18/10/1983 tarihli ve 18195 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan **2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun, Karayolları "Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri" başlıklı 7 nci maddesini birinci fıkrasının (e) bendinde;** "Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında, İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve işaretlemek"

"Hız Sınırları" başlıklı 50 inci maddesinde; "(Değişik birinci fıkra: 25/6/2010-6001/34 md.) Motorlu araçların cins ve kullanma amaçlarına göre sürülebileceği en çok ve en az hız sınırları, şehirlerarası çift yönlü karayollarında 90 km/s, bölünmüş yollarda 110 km/s, otoyollarda 120 km/s hızı geçmemek üzere yönetmelikte belirlenir. (Ek: 17/10/1996 - 4199/21 md.) İçişleri Bakanlığı yol standartlarını dikkate alarak yukarıda belirtilen hız sınırlarını otomobiller için 20 km/s artırmaya yetkilidir. En çok ve en az hız sınırlarını gösteren işaret levhaları, gerekli görülen yerlere, ilgili kuruluşlarca konulur. Bu Kanunla yetki verilen kuruluşlar tarafından yönetmelikte belirtilen hız sınırları yol ve trafik durumuna göre azaltılabilir veya çoğaltılabilir. Bu hallerde durum trafik işaretleri ile belirtilir ve uygun vasıtalarla duyurulur." hükümlerine yer verilmiştir.

"Hız sınırlarına uyma" başlıklı 51 inci maddesinde sürücülerin, aksine bir karar alınıp işaretlenmemişse yönetmelikte belirtilen hız sınırlarını aşmamak zorunda oldukları, hız ölçen teknik cihaz veya çeşitli teknik usullerle yapılan tespit sonucu hız sınırlarını yüzde ondan yüzde otuza (otuz dâhil) kadar aşan sürücülere ve yüzde otuzdan fazla aşan sürücülere para cezası uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

14) 18/7/1997 tarihli ve 23053 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan **Karayolları Trafik Yönetmeliğinin, "Hız sınırları" başlıklı 100 üncü maddesinde;** Karayolları Trafik Kanununda ve bu Yönetmelikte yazılı kayıt ve şartlar dışında ve aksine bir işaret bulunmadıkça yol durumlarına göre römorksuz araç cinsleri için saatteki asgari ve azami hız sınırları belirlenmiş, anılan yönetmeliğin, **"Hız Sınırlarına Uyma ve Hızın Gerekli Şartlara Uygunluğunu Sağlama" başlıklı 101 inci maddesinde** ise sürücülerin, aksine bir karar alınıp işaretlenmemişse bu Yönetmeliğin 100 üncü maddesinde belirtilen hız sınırlarını aşmalarının zorunlu olduğu, açıklamasına yer verilmiştir.

B. Kamu Denetçisi Mehmet Elkatmış'ın Kamu Başdenetçisine Önerisi

15) İlgili Kamu Denetçisi şikâyet konusunun çözüme kavuşturulması için yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda şikâyetçi hakkında düzenlenen idari para cezası ile ilgili olarak hukuka ve hakkaniyete aykırı bir husus bulunmadığı kanaat ve sonucuna varmış ve şikâyetin reddini önermiştir.

C. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme ve Gerekçe

16) Kararın "A. İlgili Mevzuat" başlıklı bölümünde yer verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun, 7 nci maddesini birinci fıkrasının (e) bendinde; Karayolları Genel Müdürlüğü'nün görev ve yetkileri başlığı altında, yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında, İçişleri Bakanlığı'nın uygun görüşü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve işaretlemek ile görevli ve yetkili olduğu, karayollarının bazı bölümlerinde 110 km olan hız sınırları ile ilgili düzenlemelerin yapıldığı, yapılan bu düzenlemeler neticesinde Denizli-Tavas karayolunun trafik para cezasının düzenlendiği bölümünde azami hız sınırının 90 km/saat olarak uygulanan yol kesimi olarak belirlendiği, gerekli işaretlemelerin yerine getirildiği, 6/4/2013 günü Denizli-Tavas Karayolunun 13 üncü kilometresinde radar görevlisi tarafından Tavas karayolu mahallinde yapılan hız denetim ve kontrolü sırasında 06 M 2930 plakalı araç sürücüsünün saat 15:09 itibarıyla 119 km/h ile seyrettiğinin radar cihazı tarafından tespit edildiği, bu nedenle aracın tescil plakasına 2918 sayılı Kara Yolları Trafik Kanunu'nun 51/2-b maddesi gereğince, 6/4/2013 gün ve GL-487369 sıra numaralı trafik idari para cezası karar tutanağı tanzim edildiği, tutanağın ilgisine tebliğ edildiği, uygulama yapılan mahallin Tavas güzergahı 13. km olduğu ve bu yol bölümünde araç sürücülerinin hız sınırının 90+%10 tolerans ile birlikte 99 km/h olarak tespit edildiği anlaşılmış olup, şikâyetçi mücerret iddiası dışında bu bilgi-belgelerin aksini gösterecek somut herhangi bir veri sunmadığından, hakkında düzenlenen idari para cezası karar tutanağı ile ilgili olarak, hukuka ve hakkaniyete aykırı bir husus bulunmadığı kanaat ve sonucuna varılmıştır.

IV. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

A. Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

17) 14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, durmuş olan dava açma süresi gerekçeli ret kararının ilgiliye tebliğinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır.

B. Yargı Yolu

18) 2709 Sayılı 1982 Anayasası'nın Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması Başlıklı 40.maddesinin 2.fıkrasında, "Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır." hükmü yer almakta olup, yukarıda 2. paragrafta açıklandığı üzere Kurumumuzca şikâyetçinin dava açma süresini geçirdiği tespit edilmekle birlikte aksi düşünülmekte ise, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, idari yaptırım kararının tebliğinden itibaren 15 gün içinde kabahatin işlendiği yer Sulh Ceza Mahkemesine yargı yolu açıktır.

V. KARAR

Açıklanan gerekçelerle; şikâyetin REDDİNE,

Kararın şikâyetçiye, İçişleri Bakanlığı'na, Denizli Valiliği İl Emniyet Müdürlüğü'ne tebliğine,
Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce karar verildi.

M. Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi